



> Retouradres Postbus 1600 3800 BP Amersfoort

College van B&W van Gemeente Groningen
Postbus 20001
9700 PB GRONINGEN

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

DSO-verzoeknummer

OLO-8075371

Onze referentie

1509723

Uw referentie

Datum 05 maart 2024
Betreft Advies omgevingsvergunning rijksmonumentactiviteit

Naam	Schaive Klabbe
Adres	Tussenklappen Oostzijde 1
Postcode/plaats	9649ED Muntendam
Gemeente/provincie	Midden-Groningen; Groningen;
Monumentnummer	520978

Geacht college,

Op 5 maart 2024 vroeg u mij u te adviseren over de voorgenomen wijziging(en) van bovengenoemd monument op grond van artikel 4.32 lid 1 onder b, van het Omgevingsbesluit (Ob). U heeft mij daartoe de aanvraag om een omgevingsvergunning toegezonden.

Advies

Ik adviseer u de gevraagde omgevingsvergunning met daaraan verbonden de volgende voorschriften:

Voordat met de werkzaamheden wordt begonnen

1. een kleurhistorische verkenning niveau 2 uit te voeren op basis van de URL [Kleurhistorisch onderzoek \(URL 2004\) - Stichting ERM](#). De verkenning aan de RCE ter advisering te overleggen en vervolgens de definitieve kleurkeuze met betrokkenen te bepalen.
2. het restauratiebestek aan de RCE ter advisering te overleggen.

Graag ontvang ik ook antwoord op twee door mij gesteld vragen onder de kop motivering en indien van toepassing de daarbij behorende aangepaste stukken/tekeningen ter archivering. Dit zijn echter ondergeschikte punten die het verlenen van de vergunning niet in de weg hoeven staan.

Hieronder licht ik toe hoe ik tot dit advies ben gekomen. Bij de beoordeling heb ik de stukken betrokken zoals deze zijn ingediend bij de aanvraag.

Het plan

Het plan betreft de restauratie van de ophaalbrug met vast val, met een vernieuwing en verbetering van het val in beton in plaats van staal met het oog op de toegenomen verkeersbelasting en de regelgeving (veiligheidsnorm/ Eurocode) die daarvoor geldt. Aan de zijkanten worden de historische stalen liggers met herstelde oorlogsschade behouden. Ook de oude landhoofden blijven bewaard. Er vindt diverse betonreparatie plaats aan het hameestijl en de oude landhoofden en de brug wordt opnieuw geverfd.

Motivering

Ik ben eerder bij dit plan betrokken geweest. Er is een locatiebezoek afgelegd en een preadvies afgegeven.

De RCE is op 23 februari 2023 op locatie geweest en heeft met betrokkenen over de restauratie en renovatie gesproken. Daarbij is verzocht om een bouwhistorische verkenning. Het is zeer positief dat deze is aangeleverd en dat uit de Toelichtingennota blijkt dat bij de gemaakte keuzen en planvorming rekening is gehouden met de uitkomsten.

Het plan voorziet deels in restauratie, deels in vernieuwing van de brug waarbij het huidige stalen val wordt vervangen door een betonnen val.

De noodzaak voor de wijzigingen ligt volgens de Toelichtingsnota in de slechte bouwkundige staat die tot vernieuwing noopt. Daarbij moet rekening worden gehouden met het toegenomen verkeer, een toekomst met zwaardere, veelal elektrische auto's en gelden voor het berekenen strikte normen uit oogpunt van veiligheid. Een betonnen val heeft volgens de Toelichting een langere levensduur en geeft bovendien minder geluidsoverlast. Bovendien kunnen door de dunnere dimensionering de bestaande landhoofden behouden blijven. Er hoeven geen aanpassingen te worden gedaan aan de bijzondere hameestijl met ophaalmechanisme (voor zo ver nog aanwezig) die nog uit de bouwtijd stamt.

Zoals in mijn preadvies al aangegeven kan ik de keuze navolgen voor een nieuwe betonnen val in plaats van een stalen val. Uit oogpunt van monumentenzorg zou bij behoud van staal veel extra liggers nodig zijn en de zijkanten van het val sterk verhoogd zijn (dikker pakket) ten opzichte van het oorspronkelijke ontwerp. Dit zou een forse aantasting geven van de beeldwaarde. Ook zou dit extra impact geven op de aansluiting op de landhoofden, wat onwenselijk is. In termen van de restauratieladder gaat het plan uit van vernieuwen en verbeteren van de bestaande situatie uit oogpunt van zowel gebruik, veiligheid als vormgeving. Ik acht het zeer positief dat de buitenste stalen liggers, met de herstelde oorlogsschade, behouden blijven. Dat geldt ook voor behoud van de oude landhoofden. Zo kan het verhaal van de Schaive Klabbe met behoud van het meest waardevolle historische materiaal worden verteld.

De keuze voor een niet-beweegbare brug is al gemaakt. De ervaring leert dat in de loop van jaren steeds verandering optreedt in de wens een brug vast of beweegbaar te maken. Het weer beweegbaar maken zou in de toekomst weer een vraagstuk kunnen worden. In de Toelichtingennota p. 13 lees ik dat de huidige ingrepen als reversibel worden beschouwd waardoor het beweegbaar maken tot de mogelijkheden behoort. Dat is positief.

Verder heb ik in mijn preadvies een aantal vragen gesteld en opmerkingen gemaakt waarop in het huidige definitieve ontwerp een antwoord is gegeven. Enkele daarvan betreffen verduidelijking over het la dan niet functioneel behouden van de historische landhoofden. Primair van belang is dat de oude landhoofden blijven behouden en zodoende het monumentale materiaal, bovendien in het zicht, behouden blijft. De nieuwe constructie wordt daarachter geplaatst. Er is in een aanvullende toelichting voldoende uitgelegd waarom de oude landhoofden niet meer constructief kunnen worden ingezet. Dit hangt samen met de versterkingsopgave en de wijziging van de omvang van de brug. Ik heb begrip voor de situatie en kan instemmen met de gemaakte keuze.

Graag ontvang ik nog wel een antwoord op de punten 4 en 5 in mijn preadvies. Dit is mij nog onvoldoende duidelijk en ik zie geen specifiek antwoord op deze vragen in de stukken. Het beantwoorden hoeft het proces van vergunningverlening niet te vertragen aangezien het geen grote wijziging op het plan betreft maar een verduidelijking. Volstaan kan worden mij de antwoorden en/ of aangepaste tekeningen ter archivering toe te zenden of aan te geven dat een en ander zal worden opgenomen in het restauratiebestek.

Het betrof punt 4: Uit de tekeningen lijkt de hoofddraagconstructie niet helemaal aan te sluiten bij de voetpaden van de landhoofden en wordt mij onvoldoende duidelijk van welk materiaal de voetpaden zijn gedacht. Zie mijn preadvies voor nadere toelichting van deze vraag. Ik ontvang hierop graag een antwoord of verduidelijking waar het antwoord in de aangeleverde stukken te vinden is.

En punt 5: Ook ontvang ik graag een antwoord op de vraag uit mijn preadvies of rekening is gehouden met het toekomstig onderhoud van de oude stalen liggers en risico op corrosie. Zie mijn preadvies voor nadere toelichting van deze vraag. Ik ontvang hierop graag een antwoord of verduidelijking waar het antwoord in de aangeleverde stukken te vinden is.

Tot slot adviseer ik aan de vergunning twee voorschriften toe te voegen, te weten het uitvoeren van een kleurhistorische verkenning en het toezenden van het restauratiebestek (op basis van de ERM richtlijn). Conform mijn preadvies kan ik instemmen met het uitvoeren van de kleurhistorische verkenning bij demontage van de brug. Van belang is dat er een kleurhistorische verkenning niveau 2 wordt uitgevoerd conform URL 2004 van de Stichting ERM. Ik zie beide stukken te zijner tijd graag ter advisering tegemoet.

Uitgangspunten

Voor meer informatie over aanpassing, restauratie en verduurzaming van rijksmonumenten kunt u onder andere terecht bij '*Uitgangspunten en overwegingen advisering gebouwde en groene rijksmonumenten*' op www.cultureelerfgoed.nl en op www.stichtingerm.nl

Afschrift verleende omgevingsvergunning

Graag wijs ik u op de verplichting in artikel 10.22a van het Omgevingsbesluit om de staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap binnen een week na verlening van een omgevingsvergunning voor een rijksmonumentenactiviteit een afschrift van de vergunning toe te zenden. Dit kan door toezending aan de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, via de Samenwerkingsfunctionaliteit van het Digitaal Stelsel Omgevingswet.

Vragen

Mocht u nog vragen hebben over de inhoud van dit advies, dan kunt u contact opnemen met de contactpersoon die in het briefhoofd vermeld staat.

De staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
namens deze,
de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed,